

IRÁNYELVEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2017/593 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ IRÁNYELVE

(2016. április 7.)

a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelme, a termékirányítási kötelezettségek, valamint a díjak, jutalékok vagy pénzbeli és nem pénzbeli juttatások nyújtására vagy átvételére alkalmazandó szabályok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 16. cikke (12) bekezdésére, valamint 24. cikke (13) bekezdésére,

mivel:

- (1) A 2014/65/EU irányelv a befektetővédelem biztosítását célzó átfogó szabályrendszert állapít meg.
- (2) E szabályrendszer fontos részét képezi az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelme, mivel a befektetési vállalkozások kötelesek megfelelő szabályokat meghatározni a befektetők tulajdonának, valamint a befektetési vállalkozásra bízott értékpapírokkal és pénzeszközökkel összefüggő jogoknak a védelme érdekében. A befektetési vállalkozásoknak megfelelő és egyedi szabályokkal kell rendelkezniük, hogy biztosítsák az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelmét.
- (3) A befektetők védelmét szolgáló szabályozási keret pontosítása és az ügyfelek számára biztosítandó fokozottabb egyértelműség érdekében, továbbá a munkahelyteremtés és a növekedés unióbéli előmozdítására irányuló – hatékony és valamennyi szereplőt méltányosan kezelő integrált jogi és gazdasági keret révén megvalósuló – átfogó stratégiával összhangban a Bizottság felhatalmazást kapott a befektetők védelmével, illetőleg a piac integritásával kapcsolatban felmerülő konkrét kockázatok kezelését célzó részletes szabályok elfogadására.
- (4) Amennyiben a befektetési vállalkozás az ügyfele nevében tartott pénzeszközöket minősített pénzügyi alapba fekteti, úgy a pénzügyi alap befektetési jegyeit vagy részvényeit az ügyfelek pénzügyi eszközeinek tartására érvényes követelményeknek megfelelően kell tartania. Az ügyfeleknek kifejezetten hozzá kell járulniuk az említett pénzeszközök letébe helyezéséhez. A pénzügyi eszköz minőségének értékelésekor nem szabad mechanikusan az ilyen külső minősítésekre hagyatkozni, mindazonáltal ha az ESMA által nyilvántartásba vett és felügyelt bármely hitelminősítő intézet, amely minősítette az eszközt, a két legmagasabb rövid távú hitelminősítés alá rontja a minősítést, akkor az alapkezelőnek újból értékelnie kell a pénzügyi eszköz hitelminőségét, hogy jó minősége továbbra is biztosított legyen.
- (5) A feladatkörök különböző szervezeti egységek közötti – különösen a nagy és összetett vállalkozásokra jellemző – széttagoltságából eredő kockázatok csökkentése, valamint az olyan nem kielégítő helyzetek orvoslása érdekében, amikor a vállalkozásoknak nincs átfogó képük a kötelezettségeik teljesítésére szolgáló eszközeikről, az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelmére vonatkozó teljes körű felelősséggel rendelkező tisztviselőt kell kinevezni. A tisztviselőnek kellő szakértelemmel és hatáskörrel kell rendelkeznie ahhoz, hogy feladatait hatékonyan és akadálytalanul el tudja látni, ideértve a vállalkozás felső vezetésének benyújtandó, annak felügyeletével kapcsolatos jelentésre vonatkozó feladatát, hogy a vállalkozás milyen hatékonysággal felel meg az ügyfelek eszközeinek védelmére vonatkozó előírásoknak. A kinevezés nem zárja ki, hogy a szóban forgó tisztviselő ellásson más feladatokat is, amennyiben ez nem akadályozza meg az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek hatékony védelmére vonatkozó feladatainak ellátását.
- (6) A 2014/65/EU irányelv előírja a befektetési vállalkozásoknak az ügyfelek eszközeinek védelmét. A 2014/65/EU irányelv 16. cikkének (10) bekezdése megtiltja a vállalkozásoknak, hogy lakossági ügyfelekkel tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodásokat kössenek az ügyfél jelenlegi vagy jövőbeli, tényleges vagy

⁽¹⁾ HL L 173., 2014.6.12., 349. o.

függő, vagy várható kötelmeinek biztosítékeként vagy fedezeteként. A tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodások nem lakossági ügyfelekkel való megkötése azonban nincs tiltva a befektetési vállalkozások számára. Fennáll ezért annak a kockázata, hogy a befektetési vállalkozások további iránymutatás nélkül az ésszerűen indokoltanál gyakrabban alkalmazhatnának tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodásokat a nem lakossági ügyfelekkel való üzletkötéskor, ami az ügyfelek eszközeinek védelmére szolgáló rendszer egészét veszélyeztethetné. Ezért, figyelembe véve a tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodások által a vállalkozás ügyfelek felé teljesítendő feladataira gyakorolt hatást és annak biztosítása érdekében, hogy a 2014/65/EU irányelv szerinti védelmi és elkülönítési szabályok ne sérüljenek, a befektetési vállalkozásoknak – az ügyfél vállalkozás felé fennálló kötelezettségei és a tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodások hatálya alá tartozó ügyféleszközök közötti kapcsolat alapján – mérlegelniük kell a tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodások megfelelőségét a nem lakossági ügyfelek esetében. A vállalkozások nem lakossági ügyfelek esetében csak akkor alkalmazhatnak tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodást, ha igazolják, hogy az megfelelő az ügyfél vonatkozásában, és nyilvánosságra hozzák a kapcsolódó kockázatokat, valamint a megállapodás által az ügyfél eszközeire gyakorolt hatást. A vállalkozásoknak a tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodások alkalmazására vonatkozó dokumentált folyamattal kell rendelkezniük. A vállalkozások azon lehetősége, hogy nem lakossági ügyfelekkel tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodásokat kössenek, nem befolyásolhatja annak szükségességét, hogy az ügyfelek eszközeinek felhasználásához előzetesen meg kell szerezni az ügyfelek kifejezett hozzájárulását.

- (7) A tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodás keretében átruházott biztosíték és az ügyfelek kötelezettségei közötti erős kapcsolódás igazolása nem zárja ki, hogy az ügyfél kötelezettségeivel szemben megfelelő biztosítékokkal kell rendelkezni. Így a befektetési vállalkozások továbbra is megkövetelhetik a kellő mértékű biztosíték nyújtását, ami adott esetben történhet tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodások révén. Ez a kötelezettség nem akadályozhatja a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ előírásainak betartását és nem tilthatja meg a tulajdonjog-átruházásos biztosítékokról szóló megállapodás megfelelő alkalmazását a nem lakossági ügyfelekkel lebonyolított függő kötelezettséggel járó ügyletekkel vagy repoügyletekkel összefüggésben.
- (8) Bár egyes értékpapír-finanszírozási ügyletek szükségessé tehetik az ügyféleszközök tulajdonjogának átruházását, ezzel összefüggésben a befektetési vállalkozások nem köthetnek olyan megállapodást, amely a 2014/65/EU irányelv 16. cikkének (10) bekezdése szerint tiltott.
- (9) Az értékpapír-finanszírozási ügyletek során az ügyfelek megfelelő védelmét biztosítandó, a befektetési vállalkozásoknak egyedi szabályokat kell elfogadniuk annak érdekében, hogy az ügyfelek eszközeinek kölcsönbe vevője megfelelő biztosítékot nyújtson, és a vállalkozás figyelemmel kísérelje az ilyen biztosíték folyamatos megfelelőségét. A befektetési vállalkozások biztosítékok figyelemmel kísérésére vonatkozó kötelezettsége akkor alkalmazandó, ha értékpapír-finanszírozási ügyletre vonatkozó megállapodás részes felei, beleértve, ha egy értékpapír-finanszírozási ügylet megkötése vagy a külső kölcsönbe vevő, az ügyfél és a befektetési vállalkozás közötti háromoldalú megállapodás során meghatalmazottként járnak el.
- (10) Az ügyfeleknek előzetesen kifejezett hozzájárulásukat kell adniuk és ezt a befektetési vállalkozásoknak nyilvántartásba kell venniük, hogy egyértelműen igazolni tudják, mihez járult hozzá az ügyfél, továbbá segíteni tudják az ügyféleszközök státuszának tisztázását. Mindazonáltal nem kell jogi előírás révén meghatározni a hozzájárulás lehetséges formáját, és nyilvántartásnak tekinthető a nemzeti jogszabályok által engedélyezett bármely bizonyíték. Lehetőség van arra, hogy az ügyfél egyszer, az üzleti kapcsolat kezdetén adjon hozzájárulást, amennyiben kellően egyértelmű, hogy az ügyfél hozzájárult értékpapírjainak felhasználásához. Amennyiben a befektetési vállalkozás az ügyfél utasítására eljárva kölcsönöz pénzügyi eszközöket, és amennyiben ez az utasítás hozzájárulást jelent az ügylet lebonyolításához, a befektetési vállalkozásnak bizonyítékkal kell rendelkeznie ennek igazolásához.
- (11) A magas színvonalú befektetővédelem fenntartása érdekében az ügyfelek nevében náluk tartott pénzügyi eszközöket harmadik félnél nyitott számlán vagy számlákon elhelyező befektetési vállalkozásoknak a harmadik fél kiválasztása, kinevezése és rendszeres felülvizsgálata, valamint az adott pénzügyi eszközök tartására és letéti őrzésére szolgáló megoldások felülvizsgálata során kellő szakértelemmel, gondossággal és körültekintéssel kell eljárniuk. Annak biztosításához, hogy a pénzügyi eszközöket mindenkor kellő gondossággal kezelik és részesítik védelemben, a befektetési vállalkozásoknak az átvilágítás részeként figyelembe kell venniük azon egyéb harmadik felek szakértelmét és piaci hírnevét is, amelyekre az eredeti harmadik fél, akinél a befektetési vállalkozások pénzügyi eszközöket helyeztek el, esetleg a pénzügyi eszközök tartásával és letéti őrzésével kapcsolatos feladatokat ruházott át.
- (12) Amennyiben a befektetési vállalkozások az ügyfelek pénzeszközeit harmadik félnél helyezik el, a befektetési vállalkozások kellő szakértelemmel, körültekintéssel és gondossággal eljárva választják meg, nevezik ki és vizsgálják

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

rendszeresen felül a harmadik felet és a pénzeszközök tartásának és letéti őrzésének megoldásait, és mérlegelniük kell a kockázatok diverzifikációjának és csökkentésének szükségességét adott esetben az ügyfelek pénzeszközeinek több harmadik félnél történő elhelyezése révén, az ügyfelek jogainak megóvása és a veszteség, illetve a jogszerűtlen használat kockázatának minimalizálása érdekében. A befektetési vállalkozások nem kerülhetik meg a diverzifikáció mérlegelésére vonatkozó felelősségüket azáltal, hogy az ügyfelet a védelemről való lemondásra kéri. A diverzifikációs előírásnak az ügyfelek ezen irányelv 4. cikke szerint letétbe helyezett pénzeszközeire kell vonatkoznia. A diverzifikációs előírás nem vonatkozhat az ügyfél azon pénzeszközeire, amelyeket csak az ügyfél számára végrehajtandó ügylet céljából helyeznek el harmadik félnél. Ezért amennyiben egy befektetési vállalkozás az ügyfél pénzeszközeit egy ügyleti számlára utalta át annak érdekében, hogy lebonyolítsa számára egy meghatározott ügyletet, ezek a pénzeszközök nem tartoznak a diverzifikációs előírás hatálya alá (például ha a vállalkozás pénzeszközöket utalt át egy központi szerződő félnek vagy tőzsdének, hogy kifizessen egy fedezeti lehívást).

- (13) A 2014/65/EU irányelv 16. cikke (9) bekezdésében előírtak szerint az ügyfelek pénzeszközei megfelelő védelmének biztosításához egyedi korlátot kell meghatározni arra vonatkozóan, hogy az ügyfél pénzeszközeinek mekkora hányada helyezhető el csoporton belüli hitelintézetnél. Ennek jelentős mértékben csökkentenie kell az átvilágítási követelmények esetleges megsértését és kezelnie kell az abból eredő fertőzési kockázatot, hogy egy ügyfél összes pénzeszközét egy olyan hitelintézetnél helyezik el, amely ugyanahhoz a csoporthoz tartozik, mint a befektetési vállalkozás. Miközben bizonyos körülmények között arányos és megfelelő lehet, ha a befektetési vállalkozások kellő mérlegelést követően az ügyfelek pénzeszközeit a saját csoportjukon belüli szervezeteknél helyezik el, a nemzeti hatóságoknak szorosan figyelemmel kell kísérniük azokat az indokokat, amelyek alapján az ügyfelek pénzeszközeit nem diverzifikálják a befektetési vállalkozás csoportján kívül, hogy elkerülhető legyen olyan joghézagok létrejötte, amikor a csoporton belüli általános korlátot alkalmazzák.
- (14) Annak érdekében, hogy az ügyfelek pénzügyi eszközei vagy pénzeszközei védve legyenek attól, hogy azokat harmadik fél nem az ügyfélhez kapcsolódó követelések vagy díjak behajtására irányozza elő, a befektetési vállalkozásnak képesnek kell lennie arra, hogy csak akkor járuljon hozzá az ügyfél eszközeihez kapcsolódó biztosítéki jogokhoz, zálogjogokhoz vagy beszámítási jogokhoz, ha azt a harmadik ország joghatóságában alkalmazandó jog előírja. Az ügyfeleket az egyéni igényekhez igazítva kell tájékoztatni a kockázatokról, hogy jelzést kapjanak azokról a konkrét kockázatokról, amelyekkel ilyen esetekben szembekerülnek.
- (15) Annak érdekében, hogy korai szakaszban elkerülhető és csökkenthető legyen a befektetővédelmi szabályok be nem tartásának esetleges kockázata, a pénzügyi eszközöket előállító és forgalmazó befektetési vállalkozásoknak termékirányítási követelményeknek kell megfelelniük. A termékirányítási követelmények alkalmazásában azok a befektetési vállalkozások tekintendők előállítóknak, amelyek létrehoznak, kifejlesztenek, kibocsátanak és/vagy kialakítanak egy pénzügyi eszközt, beleértve a vállalati kibocsátóknak új pénzügyi eszközök bevezetéséhez nyújtott tanácsadást, míg az ügyfeleknek pénzügyi eszközöket és szolgáltatásokat kínáló vagy értékesítő befektetési vállalkozások forgalmazóknak minősülnek.
- (16) Azoknak a szervezeteknek, amelyek nem tartoznak a 2014/65/EU irányelv előírásainak hatálya alá, de engedélyt kaphatnak az említett irányelv szerinti befektetési szolgáltatások nyújtására, e szolgáltatások tekintetében szintén teljesíteniük kell a 2014/65/EU irányelvben megállapított termékirányítási követelményeket.
- (17) Amennyiben egy pénzügyi terméket létrehozó, kifejlesztő, kibocsátó vagy kialakító befektetési vállalkozás részt vesz a szóban forgó termék forgalmazásában is, az előállítókra és a forgalmazókra vonatkozó termékirányítási szabályok egyaránt alkalmazandók rá. Bár nincs szükség a célpiacon értékelés és a forgalmazási stratégia vizsgálatának megkettőzésére, a vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy az egyetlen elvégzett célpiacon értékelés és a forgalmazási stratégiára vonatkozó vizsgálat megfelelően részletezett legyen, és így megfeleljen az e téren az előállítókra és forgalmazókra vonatkozó kötelezettségeknek.
- (18) A 2014/65/EU irányelvben meghatározott követelmények ismeretében és a befektetővédelem érdekében a termékirányítási követelmények – a termék típusától vagy a nyújtott szolgáltatástól, valamint az értékesítési ponton hatályos követelményektől függetlenül – az elsődleges és másodlagos piacokon értékesített valamennyi termékre alkalmazandók. Az említett szabályok azonban a termék összetettségével és a nyilvánosan rendelkezésre álló, megszerzhető információ mértékével arányosan alkalmazhatók, figyelembe véve az eszköz jellegét, a befektetési szolgáltatást és a célpiacon. Az arányosság azt jelenti, hogy ezek a szabályok egyes egyszerű, végrehajtási alapon forgalmazott termékek esetében lehetnek viszonylag egyszerűek, amennyiben ezek a termékek megfelelnek a lakossági tömegpiac igényeinek és jellemzőinek.
- (19) A célpiacon tagoltsága és a célpiacon, valamint a megfelelő forgalmazási stratégia meghatározásához használt kritériumoknak relevánsnak kell lenniük a termék szempontjából, és lehetővé kell tenniük annak értékelését, hogy mely ügyfelek tartoznak a célpiaconhoz, például, hogy segítséget nyújtsanak a pénzügyi eszköz bevezetését követő

folyamatos felülvizsgálathoz. Egyszerűbb, gyakoribb termékek esetében a célpiac meghatározható kisebb részletességgel is, míg az összetettebb termékek, például a hitelezői feltőkésítési eszközök vagy kevésbé gyakori termékek esetében a célpiacot részletesebben kell meghatározni.

- (20) A termékirányítási követelmények hatékony működése érdekében a forgalmazóknak rendszeresen tájékoztatniuk kell az előállítókat a termékekkel kapcsolatos tapasztalataikról. Bár a forgalmazók számára nem kell előírni, hogy minden értékesítést jelentsenek az előállítóknak, biztosítaniuk kell az ahhoz szükséges adatokat, hogy az előállító felül tudja vizsgálni a terméket és ellenőrizni tudja, hogy az változatlanul megfelel-e az előállító által meghatározott célpiac igényeinek, jellemzőinek és céljainak. A releváns információk közé tartozhatnak az előállító célpiacán kívüli értékesítések volumenére vonatkozó adatok, az ügyféltípusokra vonatkozó összefoglaló információ, a kapott panaszok összefoglalója vagy az előállító által javasolt, az ügyfelek egy mintájának visszajelzés céljából feltett kérdések.
- (21) A befektetővédelem megerősítése és annak érdekében, hogy az ügyfelek számára egyértelműbb legyen az általuk kapott szolgáltatások minősége, a 2014/65/EU irányelv tovább szigorította a vállalkozások számára az ösztönzők elfogadásának vagy nyújtásának lehetőségét. E célból meg kell határozni az ösztönzők elfogadásának vagy nyújtásának részletes feltételeit. Mindenekelőtt pontosítani kell és keretbe kell foglalni az arra vonatkozó feltételt, hogy az ösztönzőknek javítaniuk kell az ügyfélnek nyújtott szolgáltatások minőségét. E célból és egyes egyéb feltételektől függően meg kell határozni az olyan helyzetek nem teljes körű listáját, amelyek relevánsnak tekinthetők azon feltétel szempontjából, hogy az ösztönzők javítják az érintett ügyfélnek nyújtott szolgáltatások minőségét.
- (22) Díj, jutalék vagy nem pénzbeli juttatás csak akkor nyújtható vagy fogadható el, ha azt az érintett ügyfélnek nyújtott kiegészítő vagy magasabb szintű szolgáltatás indokoltá teszi. Ez magában foglalhatja befektetési tanácsadás és hozzáférés biztosítását az alkalmas pénzügyi eszközök széles köréhez, beleértve harmadik fél termékszolgáltatótól származó megfelelő számú eszközt, vagy nem független tanácsadás nyújtását, kombinálva az ügyfélnek felkínált, azon pénzügyi eszközök folytatódó alkalmasságának legalább évente történő értékelésére irányuló ajánlattal, amelyekbe az ügyfél befektetett, vagy más olyan szolgáltatás folyamatos nyújtásával, amely valószínűleg értékes lehet az ügyfél számára. Ez lehet a helyzet a nem tanácsadási szolgáltatások területén akkor is, ha a befektetési vállalkozások versenyképes áron hozzáférést biztosítanak olyan pénzügyi eszközök széles skálájához, amelyek valószínűsíthetően megfelelnek az ügyfél igényeinek, beleértve a befektetési vállalkozással szoros kapcsolatban nem lévő harmadik fél termékszolgáltatótól származó megfelelő számú eszközt, és ezzel együtt olyan hozzáadott értéket jelentő eszközöket biztosítanak, mint például az érintett ügyfelet a befektetési döntések meghozatalában segítő, vagy az érintett ügyfél számára azt lehetővé tevő objektív információs eszközök, hogy nyomon kövesse, modellezze és kiigazítsa azon pénzügyi eszközök körét, amelyekbe befektetett. A fent említett, a befektetési vállalkozás által a szóban forgó szolgáltatást igénybe vevő ügyfélnek biztosított minőségjavítás értékének arányosnak kell lennie a befektetési vállalkozás által kapott ösztönzőkkel.
- (23) Bár a befektetési vállalkozásoknak a minőségjavításra vonatkozó kritérium teljesítését követően fenn kell tartaniuk a magasabb szintű minőséget, ez nem jelentheti azt, hogy kötelesek a későbbiekben folyamatosan javuló minőségű szolgáltatást nyújtani.
- (24) Emellett pontosabban meg kell határozni a befektetési vállalkozások azon kötelezettségét, hogy át kell adniuk az ügyfeleknek a harmadik féltől a független alapon nyújtott befektetési tanácsadással vagy portfóliókezelési szolgáltatásokkal összefüggésben kapott valamennyi díjat, jutalékot vagy pénzbeli juttatást. Bár a vállalkozásoknak a lehető leghamarabb át kell adniuk az ösztönzőket, nem kell konkrét időtartamot meghatározni, mivel a harmadik féltől származó kifizetéseket a befektetési vállalkozás különböző időpontokban és akár több ügyfélre vonatkozóan egyszerre is megkaphatja.
- (25) Annak biztosításához, hogy az ügyfelek átfogó képet kapjanak a nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó lényeges információkról, a befektetési vállalkozásoknak tájékoztatniuk kell az ügyfeleket a számukra továbbított díjakról, jutalékokról vagy bármely pénzbeli juttatásról.
- (26) A végrehajtási és kutatási szolgáltatásokat egyaránt nyújtó befektetési vállalkozásoknak ezeket a szolgáltatásokat elkülönítve kell árazniuk és biztosítaniuk kell, hogy lehetővé váljon az Unióban letelepedett befektetési vállalkozások számára, hogy megfeleljenek azon, a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (7) és (8) bekezdése szerinti követelménynek, hogy nem fogadnak el vagy tartanak vissza harmadik fél vagy a harmadik fél nevében eljáró személy által fizetett vagy biztosított díjat, jutalékot vagy pénzbeli, illetőleg nem pénzbeli juttatást az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatással összefüggésben.
- (27) Annak érdekében, hogy jogbiztonság jöjjön létre az ösztönzők átvételére vagy fizetésére vonatkozó új szabályok alkalmazása terén, különösen a független alapon befektetési tanácsadást vagy portfóliókezelési szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozások esetében, tovább kell pontosítani a kutatással összefüggő ösztönzők kifizetésének vagy elfogadásának szabályait. Mindenekelőtt, amennyiben a kutatást a befektetési vállalkozás nem közvetlenül a saját forrásaiból fizeti, hanem egy elkülönített kutatási fizetési számláról kapott kifizetések ellenében, biztosítani kell bizonyos lényeges feltételeket. A kutatási fizetési számla csak az ügyfélnek felszámított célzott kutatási díjból

finanszírozható, amely kizárólag a befektetési vállalkozás által meghatározott kutatási költségvetésen alapul és nem kapcsolódhat az ügyfelek nevében végrehajtott ügyletek volumenéhez és/vagy értékéhez. Az ügyfél kutatási díjainak beszedésére vonatkozó operatív szabályoknak teljes mértékben meg kell felelniük az említett feltételeknek. E szabályok alkalmazása során a befektetési vállalkozásnak biztosítani kell, hogy az ügyfelek díjaiból finanszírozott kutatási költségek nem kapcsolódnak más szolgáltatások vagy juttatások volumenéhez vagy értékéhez, és nem kerülnek felhasználásra más célból, például végrehajtás díjainak fedezésére.

- (28) Annak biztosítása érdekében, hogy a portfóliókezelők és a független befektetési tanácsadók megfelelően nyomon kövessék a kutatásra kifizetett összegeket, és hogy kutatási költségek csak az ügyfél érdekeinek leginkább megfelelően merüljenek fel, célszerű részletesen meghatározni a kutatási kiadásokkal kapcsolatos irányítási követelményeket. A befektetési vállalkozásoknak megfelelően ellenőrizniük kell a kutatásra fordított teljes kiadást, az ügyfelek kutatási díjainak beszedését és a kifizetések meghatározását. Ezzel összefüggésben a kutatáshoz tartoznak az egy vagy több pénzügyi eszközhöz vagy egyéb eszközökhöz, illetőleg pénzügyi eszközök kibocsátóihoz vagy potenciális kibocsátóihoz kapcsolódó kutatási anyagok vagy szolgáltatások, vagy olyan kutatás, amely szorosan kapcsolódik egy meghatározott ágazathoz vagy piachoz, úgy, hogy a szóban forgó ágazathoz tartozó pénzügyi instrumentumokkal, eszközökkel vagy kibocsátókkal kapcsolatban ad tájékoztatást. Az ilyen típusú anyag vagy szolgáltatás kifejezetten vagy implicit módon befektetési stratégiát ajánl vagy javasol és megalapozott véleményt ad az instrumentumok vagy eszközök jelenlegi vagy jövőbeli értékéről vagy áráról, vagy egyéb elemzést és új megállapítást tartalmaz, valamint új vagy meglévő információkon alapuló következtetéseket von le, amelyek használhatók és relevánsak a befektetési stratégiához, és hozzáadott értéket tudnak biztosítani a befektetési vállalkozások azon döntéseikhez, amelyeket az adott kutatásért fizető ügyfelek nevében hoznak.
- (29) A befektetési vállalkozások által független befektetési tanácsadással vagy portfóliókezelési szolgáltatással kapcsolatban kapott ösztönzőkre vonatkozó korlátozások és a kutatásra alkalmazandó szabályok további pontosítása céljából helyénvaló megállapítani a harmadik féltől kapott egyes egyéb típusú információ vagy anyag esetén a kisebb nem pénzbeli juttatásokra vonatkozó mentesség alkalmazásának módját. Mindenekelőtt – a szóban forgó anyag közzétételétől és nyilvános rendelkezésre állásától függően – elfogadható kisebb nem pénzbeli juttatásnak tekinthető a vállalati kibocsátó vagy potenciális kibocsátó által megbízásba adott és kifizetett, az adott társaság általi új kibocsátást reklámozó írásos anyag, illetve ha a kibocsátó szerződés alapján alkalmazza és fizeti a harmadik felet ilyen anyagok folyamatos összeállítására céljából. Emellett a legfrissebb gazdasági statisztikákra vagy vállalati eredményekre vonatkozó rövid távú piaci észrevételeket tartalmazó nem alapvető anyag vagy szolgáltatás, például a küszöbön álló kibocsátásokra vagy eseményekre vonatkozó olyan információ, amelyet harmadik fél biztosít és tényekkel nem alátámasztott, megalapozott elemzést nem jelentő információra vonatkozó saját véleményének rövid összefoglalóját tartalmazza, például pusztán már meglévő ajánlason vagy megalapozott kutatási anyagon vagy szolgáltatáson alapuló álláspont megerősítése, tekinthető pénzügyi eszközhöz vagy befektetési szolgáltatáshoz kapcsolódó olyan mértékű és jellegű információnak, amely elfogadható kisebb nem pénzbeli juttatást jelent.
- (30) Mindenekelőtt bármely olyan nem pénzbeli juttatást, amely esetében harmadik fél értékes erőforrásokat bocsát a befektetési vállalkozás részére, nem lehet kisebbnek tekinteni és úgy tekintendő, hogy veszélyezteti a befektetési vállalkozás megfelelését azon kötelezettségének, hogy ügyfele érdekét képviselve járjon el.
- (31) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket, különösen a személyes adatok védelméhez, a vállalkozás szabadságához, a fogyasztóvédelemhez, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, és ezen jogokkal és elvekkel összhangban alkalmazandó.
- (32) A Bizottság konzultált az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁾ létrehozott Európai Értékpapír-piaci Hatósággal, amely szakvéleményt adott az ezen irányelvben meghatározott szabályokról.
- (33) Annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok és a befektetési vállalkozások alkalmazkodni tudjanak a jelen irányelvbe foglalt új követelményekhez, hogy azok hatékony és eredményes módon alkalmazhatók legyenek, ezen irányelv átültetésének időpontját, valamint alkalmazásának kezdő időpontját a 2014/65/EU irányelv átültetésének és hatálybalépésének időpontjához kell igazítani,
- (34) A tagállamok és a Bizottság magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatának megfelelően a tagállamok vállalták, hogy indokolt esetben az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez az irányelv egyes elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot magyarázó egy vagy több dokumentumot mellékelnek,

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o.).

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

HATÁLY

1. cikk

Hatály és fogalommeghatározások

(1) Ez az irányelv a befektetési vállalkozásokra, a 2009/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾ 6. cikke (4) bekezdésének megfelelően az alapkezelő társaságokra és a 2011/61/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ 6. cikke (6) bekezdésének megfelelően az alternatív befektetésialap-kezelőkre alkalmazandó.

(2) Ezen irányelv II., III. és IV. fejezete alkalmazásában a befektetési vállalkozásokra és pénzügyi eszközökre való hivatkozások magukban foglalják a hitelintézeteket és a strukturált betéteket is a 2014/65/EU irányelv 1. cikkének (3) és (4) bekezdésében említett minden követelmény vonatkozásában.

(3) „értékpapír-finanszírozási ügylet”: az értékpapír-finanszírozási ügyletek és az újrafelhasználás átláthatóságáról szóló (EU) 2015/2365 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ 3. cikkének 11. pontja szerinti ügylet.

(4) „minősített pénzügyi alap”: olyan kollektív befektetési vállalkozás, amely a 2009/65/EK irányelv alapján engedélyezett vagy amely felügyelet alá tartozik és adott esetben az engedélyező tagállam nemzeti joga szerinti hatóságtól kapott engedélyt, és teljesíti valamennyi következő feltételt:

- a) elsődleges befektetési célja, hogy a vállalkozás nettó eszközértékét állandóan névértéken (a bevételek levonása után) vagy a befektetők induló tőkéjének a bevételekkel növelt értékén tartsa;
- b) az említett elsődleges befektetési cél elérése érdekében kizárólag jó minőségű, 397 napnál nem hosszabb futamidejű vagy hátralévő futamidejű pénzügyi eszközökbe, vagy az ilyen futamidőnek megfelelő, rendszeresen kiigazított hozammal és 60 napos átlagos súlyozott futamidővel rendelkezőkbe fektet be. E célt hitelintézeti letétekbe történő kiegészítő jellegű befektetésekkel is megvalósíthatja;
- c) aznapi vagy másnapi teljesítéssel biztosítja a likviditást.

A b) pont alkalmazásában a pénzügyi eszköz akkor tekintendő jó minőségűnek, ha az alapkezelő társaság/befektetési vállalkozás olyan saját dokumentált értékelést végez a pénzügyi eszközök hitelminőségét illetően, amely alapján egy adott pénzügyi eszközt jó minőségűnek tekinthet. Amennyiben az ESMA által nyilvántartásba vett és felügyelt, egy vagy több hitelminősítő intézet minősítette az eszközt, az alapkezelő társaság/befektetési vállalkozás belső értékelésének figyelemmel kell lennie többek között az ilyen hitelminősítésekre is.

II. FEJEZET

AZ ÜGYFELEK PÉNZÜGYI ESZKÖZEINEK ÉS PÉNZESZKÖZEINEK VÉDELME

2. cikk

Az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelme

(1) A tagállamok kötelezik a befektetési vállalkozásokat a következő követelményeknek való megfelelésre:

- a) nyilvántartásokat és számlákat kell vezetniük, hogy bármikor, késedelem nélkül megkülönböztethessék az egyik ügyfél számára tartott eszközöket a másik ügyfél számára tartott eszközöktől, illetve a saját eszközeiktől;
- b) úgy kell vezetniük a nyilvántartásaikat és a számláikat, hogy azok pontosak legyenek és megfeleljenek az ügyfeleknek tartott pénzügyi eszközöknek és pénzeszközöknek, valamint hogy ellenőrzési nyomvonalként használhatók legyenek;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/65/EK irányelve (2009. július 13.) az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozásokra (ÁÉKBV) vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról (HL L 302., 2009.11.17., 32. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/61/EU irányelve (2011. június 8.) az alternatív befektetésialap-kezelőkről, valamint a 2003/41/EK és a 2009/65/EK irányelv, továbbá az 1060/2009/EK és az 1095/2010/EU rendelet módosításáról (HL L 174., 2011.7.1., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2365 rendelete (2015. november 25.) az értékpapír-finanszírozási ügyletek és az újrafelhasználás átláthatóságáról, valamint a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 337., 2015.12.23., 1. o.).

- c) rendszeresen kell egyeztetniük a belső számláik és nyilvántartásaik, illetve az eszközöket tartó harmadik felek nyilvántartásai és számlái között;
- d) meg kell tenniük a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfeleknek a 3. cikknek megfelelően harmadik félhez elhelyezett pénzügyi eszközei a befektetési vállalkozáshoz tartozó pénzügyi eszközöktől és az adott harmadik félhez tartozó pénzügyi eszközöktől elkülönülten azonosíthatók legyenek; e célból a harmadik fél könyveiben különböző megnevezést kell adni a számláknak, vagy más, egyenértékű intézkedésekkel kell elérni a védelem azonos szintjét;
- e) meg kell tenniük a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek központi bankban, hitelintézetben, harmadik országban engedélyezett bankban vagy minősített pénzügyi alapban a 4. cikknek megfelelően letétbe helyezett pénzeszközeit a befektetési vállalkozáshoz tartozó pénzeszközök tartására használt számláktól elkülönülten azonosított számlán vagy számlákon tartják;
- f) megfelelő szervezeti intézkedések bevezetésével csökkentik az ügyfelek eszközeinek vagy az eszközökkel kapcsolatos jogoknak az elvesztésével vagy csökkenésével kapcsolatos, a jogszerűtlen használatból, csalásból, helytelen igazgatásból, nem megfelelő nyilvántartás-vezetésből vagy gondatlanságból eredő kockázatot.

(2) Amennyiben a befektetési vállalkozások az alkalmazandó – leginkább a tulajdonra vagy a fizetéseképtelenségre vonatkozó – jogszabályok miatt nem képesek arra, hogy az ügyfelek jogainak megóvása tekintetében – a 2014/65/EU irányelv 16. cikke (8) és (9) bekezdése szerinti követelmények teljesítése céljából – teljesítsék e cikk (1) bekezdését, úgy a tagállamok a befektetési vállalkozások számára előírják olyan intézkedések meghozatalát, amelyekkel biztosítható az ügyfelek eszközeinek az e cikk (1) bekezdése szerinti célkitűzéseknek megfelelő megóvása.

(3) Amennyiben az ügyfél pénzeszközeinek vagy pénzügyi eszközeinek tartási helye szerinti joghatóság alkalmazandó jogszabályai megakadályozzák a befektetési vállalkozásokat az (1) bekezdés d) vagy e) pontjának való megfelelésben, a tagállamok olyan követelményeket írhatnak elő, amelyek egyenértékű hatással járnak az ügyfelek jogainak megvédése tekintetében.

Amikor a 2. cikk (1) bekezdésének d) vagy e) pontja keretében ilyen egyenértékű követelményekre támaszkodnak, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a befektetési vállalkozások tájékoztassák az ügyfeleket arról, hogy ilyen esetben nem vonatkoznak rájuk a 2014/65/EU irányelvben és az ezen irányelvben előírt irányzott rendelkezések.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy ne legyenek engedélyezettek az ügyfél pénzügyi eszközeihez vagy pénzeszközeihez kapcsolódó olyan biztosítéki jogok, zálogjogok vagy beszámítási jogok, amelyek harmadik fél számára lehetővé teszik az ügyfél pénzügyi eszközeinek vagy pénzeszközeinek elidegenítését az ügyfélhez, vagy az ügyfélnek való szolgáltatásnyújtáshoz nem kapcsolódó követelések behajtása céljából, kivéve, ha ezt előírja az azon harmadik ország joghatóságában alkalmazandó jog, amelyben az ügyfél pénzügyi eszközeit vagy pénzeszközeit tartják.

A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy ha a vállalkozás köteles ilyen biztosítéki jogot, zálogjogot vagy beszámítási jogot keletkeztető megállapodást kötni, ezt az információt közölnie kell az ügyfelekkel, megjelölve az említett megállapodásokhoz kapcsolódó kockázatokat.

Amennyiben a vállalkozás az ügyfél pénzügyi eszközeire vagy pénzeszközeire vonatkozó biztosítéki jogot, zálogjogot vagy beszámítási jogot biztosít, vagy ha a vállalkozást ilyen jogok engedélyezéséről tájékoztatták, ezeket a jogokat rögzíteni kell az ügyfélszerződésekben és a vállalkozás saját számláiban, hogy egyértelmű legyen az ügyfél eszközeinek tulajdonjogi státusa, például fizetéseképtelenség esetén.

(5) A tagállamok előírják, hogy a befektetési vállalkozásoknak az ügyfelek pénzügyi eszközeihez és pénzeszközeihez kapcsolódó információkat könnyen hozzáférhetővé kell tenniük a következő szervezetek számára: illetékes hatóságok, kijelölt fizetéseképtelenségi szakértők és a fizetéseképtelen intézmények szanálásáért felelős szervezetek. A rendelkezésre bocsátandó információknak a következőket kell magában foglalnia:

- a) az egyes ügyfelek számára tartott pénzügyi eszközöknek és pénzeszközöknek az egyenlegét rögtön azonosító kapcsolódó belső számlák és nyilvántartások;
- b) a befektetési vállalkozások hol tartják az ügyfelek pénzeszközeit a 4. cikknek megfelelően, azon számlák adatai, ahol az ügyfelek pénzeszközeit tartják, és a szóban forgó vállalkozásokkal kötött releváns megállapodások adatai;
- c) a befektetési vállalkozások hol tartják az ügyfelek pénzeszközeit a 3. cikknek megfelelően, a harmadik feleknél nyitott számlák és a szóban forgó harmadik felekkel kötött releváns megállapodások adatai, valamint a szóban forgó befektetési vállalkozásokkal kötött releváns megállapodások adatai;
- d) a kapcsolódó (kiszervezett) feladatokat ellátó harmadik felek adatai és a kiszervezett feladatok adatai;
- e) a kapcsolódó eljárásokban részt vevő kulcsfontosságú egyének a vállalkozásnál, beleértve a vállalkozásnak az ügyféleszközök védelmével kapcsolatos követelményeinek felügyeletéért felelős egyéneket; valamint
- f) az ügyfelek eszközökhöz kapcsolódó tulajdonjogának megállapítása szempontjából releváns megállapodások.

3. cikk

Az ügyfelek pénzügyi eszközeinek letétbe helyezése

(1) A tagállamok lehetővé teszik, hogy a befektetési vállalkozások harmadik félnél nyitott számlán vagy számlákon is elhelyezhessék az ügyfelek nevében általuk tartott pénzügyi eszközöket, feltéve hogy szakértelemről, gondosságról és kellő körültekintésről tanúbizonyságot téve választják ki, nevezik ki és vizsgálják rendszeresen felül a harmadik felet, valamint a szóban forgó pénzügyi eszközök tartására és letéti őrzésére szolgáló megoldásokat.

A tagállamok mindenképp előírják, hogy a befektetési vállalkozások vegyék figyelembe a harmadik fél szakértelmét és piaci hírnevét, valamint a pénzügyi eszközök tartásához kapcsolódó, az ügyfél jogait esetleg hátrányosan befolyásoló jogi követelményeket.

(2) Amennyiben egy befektetési vállalkozás javaslatot tesz az ügyfél pénzügyi eszközeinek harmadik félnél való letétbe helyezésére, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a befektetési vállalkozás csak olyan joghatóságban lévő harmadik félnél helyezze el a pénzügyi eszközöket, ahol a pénzügyi eszközök más személy számlájára történő letéti őrzése külön szabályozás és felügyelet alá tartozik, valamint e harmadik fél e külön szabályozás és felügyelet alá tartozik.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozás nem helyezheti el az ügyfelek nevében általa tartott pénzügyi eszközöket olyan harmadik országban működő harmadik félnél, amely nem szabályozza a pénzügyi eszközök más személy számlájára történő tartását és letéti őrzését, kivéve, ha a következő feltételek valamelyike teljesül:

- a) a pénzügyi eszközök vagy az eszközökkel összefüggő befektetési szolgáltatások jellege megköveteli, hogy azokat az adott harmadik országban lévő harmadik félnél helyezték el;
- b) a pénzügyi eszközöket szakmai ügyfél nevében tartják, és az ügyfél írásban kéri a vállalkozást, hogy az adott harmadik országban lévő harmadik félnél helyezze el az eszközöket.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a (2) és (3) bekezdés szerinti követelmények akkor is alkalmazandók legyenek, ha a harmadik fél a pénzügyi eszközök tartásával és letéti őrzésével kapcsolatos valamely funkcióját egy másik harmadik félre ruházta át.

4. cikk

Az ügyfelek pénzeszközeinek letétbe helyezése

(1) A tagállamok előírják, hogy a befektetési vállalkozás a következő helyeken nyitott számlán vagy számlákon haladéktalanul helyezze el az ügyféltől kapott pénzeszközöket:

- a) valamely központi bank;
- b) a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽¹⁾ megfelelően engedélyezett hitelintézet;
- c) harmadik országban engedélyezett bank;
- d) minősített pénzpiaci alap.

Az első albekezdés nem vonatkozik a 2013/36/EU irányelv szerint engedélyezett hitelintézetre az általa tartott, az említett irányelv szerinti betétek tekintetében.

(2) A tagállamok előírják, hogy amennyiben a befektetési vállalkozások nem központi bankban helyezik el az ügyfél pénzeszközeit, kellő szakértelemmel, körültekintéssel és gondossággal eljárva válasszák meg, nevezzék ki és vizsgálják rendszeresen felül a pénzeszközök elhelyezésére szolgáló hitelintézetet, bankot vagy pénzpiaci alapot, valamint a pénzeszközök tartásának szabályait, és átvilágítási eljárásuk részeként mérlegeljék, hogy szükséges-e ezen pénzeszközök diverzifikációja.

A tagállamok mindenképp biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások az ügyfél jogai védelmének biztosítása céljából figyelembe vegyék az ilyen intézmények vagy pénzpiaci alapok szakértelmét és piaci hírnevét, valamint az ügyfél pénzeszközeinek tartásához kapcsolódó, az ügyfél jogait esetleg hátrányosan befolyásoló jogi vagy szabályozási követelményeket vagy piaci gyakorlatokat.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről HL L 176., 2013.6.27., 338. o.

A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy az ügyfelek kifejezett hozzájárulásukat adják pénzeszközöknek egy minősített pénzügyi alapban való elhelyezéséhez. Ennek biztosítása érdekében, hogy ez a hozzájárulási jog hatékony legyen, a befektetési vállalkozásoknak tájékoztatniuk kell az ügyfeleket arról, hogy a pénzügyi alapon elhelyezett pénzeszközöket nem az ügyféleszközök védelmére vonatkozóan ebben az irányelvben meghatározott követelményeknek megfelelően tartják.

(3) A tagállamok előírják, hogy amennyiben a befektetési vállalkozások az ügyfelek pénzeszközeit a befektetési vállalkozással egy csoporthoz tartozó hitelintézetnél, banknál vagy pénzügyi alapon helyezik letétbe, korlátozniuk kell az ilyen csoporthoz tartozó vállalkozásnál vagy az ilyen csoporthoz tartozó vállalkozások kombinációjánál elhelyezett pénzeszközöket, hogy azok ne haladják meg az összes szóban forgó pénzeszköz 20 %-át.

Egy adott befektetési vállalkozásnak lehetősége van ezen korlát be nem tartására, amennyiben képes bizonyítani, hogy az előző bekezdés szerinti követelmény nem arányos, tekintettel üzleti tevékenységének jellegére, nagyságrendjére és összetettségére, valamint az előző albekezdésben említett harmadik felek által kínált biztonságra is, beleértve minden esetben a befektetési vállalkozás által tartott ügyféleszközök alacsony egyenlegét. A befektetési vállalkozások rendszeres időközönként felülvizsgálják az ennek az albekezdésnek megfelelően végzett értékelést, és az első, valamint a felülvizsgált értékeléseikről értesítik a nemzeti illetékes hatóságokat.

5. cikk

Az ügyfelek pénzügyi eszközeinek használata

(1) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy csak akkor foglalkozhatnak értékpapír-finanszírozási ügyletekkel az ügyfél nevében náluk tartott pénzügyi eszközök tekintetében, illetve csak akkor használhatják egyéb módon ezeket a pénzügyi eszközöket a saját számlájukra vagy egy más személy vagy a vállalkozás egy másik ügyfele számlájára, ha mindkét következő feltétel teljesül:

- a) az ügyfél előzetesen kifejezetten hozzájárult az eszközök konkrét feltételekkel történő használatához, amit írásban, megerősítő aláírásával vagy azzal egyenértékű más módon igazolt, és
- b) az ügyfél pénzügyi eszközeinek használata azokra a konkrét feltételekre korlátozódik, amelyekhez az ügyfél hozzájárult.

(2) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy csak akkor foglalkozhatnak értékpapír-finanszírozási ügyletekkel harmadik fél által kezelt gyűjtőszámlán az ügyfél nevében tartott pénzügyi eszközök tekintetében, illetve csak akkor használhatják egyéb módon az ilyen számlán tartott pénzügyi eszközöket a saját számlájukra vagy egy másik személy számlájára, ha az (1) bekezdésben megállapított feltételek mellett legalább a következő feltételek egyike teljesül:

- a) minden olyan ügyfél, akinek pénzügyi eszközeit együtt egy gyűjtőszámlán tartják, előzetesen kifejezetten hozzájárult az (1) bekezdés a) pontjának megfelelően;
- b) a befektetési vállalkozások rendszerei és ellenőrző mechanizmusai biztosítják, hogy csak azokat a pénzügyi eszközöket használják így, amelyek olyan ügyfelek tulajdonát képezik, akik az (1) bekezdés a) pontjának megfelelően előzetesen kifejezetten hozzájárultak.

A befektetési vállalkozás nyilvántartása tartalmazza egyrészt annak az ügyfélnek az adatait, akinek utasítására felhasználták a pénzügyi eszközöket, másrészt a hozzájárulásukat adó egyes ügyfelek tulajdonában lévő, felhasznált pénzügyi eszközök számát, hogy az esetleges veszteséget megfelelően oszthassák el.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások megfelelő intézkedéseket hozzanak az ügyfelek pénzügyi eszközeinek saját számlájukra vagy más személy számlájára történő, jogosulatlan felhasználásának megelőzésére, például:

- a) az ügyfelekkel olyan intézkedésekről kötött megállapodások, amelyeket a befektetési vállalkozásnak akkor kell meghoznia, ha az ügyfél nem rendelkezik elegendő tartalékkal a számláján a teljesítés időpontjában, mint például a megfelelő értékpapírok kölcsönbe vétele az ügyfél nevében vagy a pozíció lezárása;
- b) annak szoros nyomon követése a befektetési vállalkozás által, hogy a terveknek megfelelően képes-e a teljesítés időpontjában való szállításra, és ha ez nem lehetséges, korrekciós intézkedések meghozatala; valamint
- c) a teljesítés napján és azt követően fennálló nem leszállított értékpapírok szoros nyomon követése és azonnali megkérése.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások külön szabályozásokat fogadjanak el minden ügyfélre vonatkozóan annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek pénzügyi eszközeinek kölcsönbe vevője megfelelő biztosítékot nyújtson, valamint hogy a vállalkozás figyelemmel kíséresse az ilyen biztosíték folyamatos megfelelőségét, és megtegye az ügyféleszközök értékével való egyensúly fenntartásához szükséges lépéseket.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások ne kössenek a 2014/65/EU irányelv 16. cikkének (10) bekezdése alapján tiltott megállapodásokat.

6. cikk

Tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodások nem megfelelő alkalmazása

(1) A tagállamok előírják, hogy a befektetési vállalkozások alaposan fontolják meg – és képesek legyenek bizonyítani, hogy ezt megtették –, hogy használjanak-e tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodásokat az ügyfél vállalkozással szembeni kötelezettségei és a vállalkozás által a tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodások alá vont ügyféleszközök közötti kapcsolat összefüggésében.

(2) Annak mérlegelése és dokumentálása során, hogy helyénvaló-e tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodásokat alkalmazni, a befektetési vállalkozásoknak valamennyi következő tényezőt figyelembe kell venniük:

- a) csak gyenge kapcsolat van-e az ügyfél vállalkozással szembeni kötelezettsége és a tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodás alkalmazása között, beleértve, hogy az ügyfél vállalkozással szembeni kötelezettségének valószínűsége alacsony vagy elhanyagolható-e;
- b) az ügyfél tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodás alá tartozó pénzeszközeinek vagy pénzügyi eszközeinek összege messze meghaladja-e az ügyfél kötelezettségét, vagy akár korlátlan, ha az ügyfélnek van egyáltalán kötelezettsége a vállalkozással szemben; valamint
- c) az összes ügyfél pénzügyi eszköze vagy pénzeszköze a tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodás alá vont-e, tekintet nélkül arra, hogy az egyes ügyfeleknek milyen kötelezettsége van a vállalkozással szemben.

(3) Amennyiben tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodásokat alkalmaznak, a befektetési vállalkozásoknak fel kell hívniuk a szakmai ügyfelek és elfogadható partnerek figyelmét a kapcsolódó kockázatokra, valamint a tulajdonjog-átruházások biztosítéki megállapodások által az ügyfél pénzügyi eszközeire és pénzeszközeire gyakorolt hatásra.

7. cikk

Az ügyféleszközök védelméhez kapcsolódó irányítási rendszer

A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások nevezzenek ki egy kellő szakértelemmel és hatáskörrel rendelkező tisztviselőt, akinek külön feladatkörébe tartoznak azok az ügyek, amelyek az ügyfelek pénzügyi eszközeinek és pénzeszközeinek védelmével kapcsolatos kötelezettségek befektetési vállalkozások általi teljesítéséhez kapcsolódnak.

A tagállamok lehetővé teszik a befektetési vállalkozások számára – az ezen irányelvnek való teljes körű megfelelés biztosítása mellett – annak eldöntését, hogy a kinevezett tisztviselőt egyedül ezzel a feladattal bízzák-e meg, vagy hogy a tisztviselő hatékonyan el tudja-e látni feladatait, miközben más feladatkörökkel is rendelkezik.

8. cikk

A külső könyvvizsgálók jelentései

A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy külső könyvvizsgálók legalább évente egyszer jelentést tegyenek a vállalkozás székhelye szerinti tagállam illetékes hatóságának a vállalkozás e fejezet és a 2014/65/EU irányelv 16. cikke (8), (9) és (10) bekezdése szerinti intézkedéseinek megfelelőségéről.

III. FEJEZET

TERMÉKIRÁNYÍTÁSI KÖVETELMÉNYEK

9. cikk

Pénzügyi eszközöket előállító befektetési vállalkozásokra vonatkozó termékirányítási kötelezettségek

(1) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára az ennek a cikknek való megfelelést pénzügyi eszközök előállítása esetén, ami magában foglalja a pénzügyi eszközök létrehozását, kifejlesztését, kibocsátását és/vagy kialakítását.

A tagállamok előírják a pénzügyi eszközöket előállító befektetési vállalkozások számára a (2)–(15) bekezdés szerinti releváns követelmények megfelelő és arányos módon történő teljesítését, figyelembe véve a pénzügyi eszköz jellegét, a befektetési szolgáltatást és a termék célpiacát.

(2) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára olyan eljárások és intézkedések bevezetését, végrehajtását és fenntartását, amelyek biztosítják, hogy a pénzügyi eszközök előállítása teljesítse az összeférhetetlenség megfelelő kezelésére vonatkozó követelményeket, beleértve a javadalmazást. A pénzügyi eszközöket előállító befektetési vállalkozásoknak mindenekelőtt biztosítaniuk kell, hogy a pénzügyi eszköz kialakítása, beleértve a jellemzőit, ne érintse hátrányosan a végső ügyfeleket vagy ne vezessen a piac integritásának problémáihoz azáltal, hogy lehetővé teszi a vállalkozás számára a termék alapjául szolgáló eszközökkel szembeni saját kockázatának vagy kitettségének csökkentését és/vagy elidegenítését, amennyiben a befektetési vállalkozás már saját számlára tartja az alapul szolgáló eszközöket.

(3) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy minden alkalommal, amikor pénzügyi eszközt állítanak elő, elemezzék a potenciális összeférhetetlenségeket. A vállalkozásoknak mindenekelőtt értékelniük kell, hogy a pénzügyi eszköz olyan helyzetet teremt-e, amely hátrányosan érintheti a végső ügyfeleket, ha:

- a) a vállalkozás által korábban tartottal ellentétes kitettséget vállalnak; vagy
- b) a termék értékesítése után a vállalkozás által tartani kívánttal ellentétes kitettséget vállalnak.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások mérlegeljék, hogy az adott pénzügyi eszköz veszélyeztetheti-e a pénzügyi piacok rendes működését vagy stabilitását, mielőtt a termék bevezetése mellett döntenek.

(5) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy a pénzügyi eszközök előállításában részt vevő személyzet rendelkezzen az előállítani tervezett pénzügyi eszköz jellemzőinek és kockázatainak megértéséhez szükséges szakértelemmel.

(6) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy a vezető testület ténylegesen ellenőrizze a vállalkozás termékirányítási eljárását. A befektetési vállalkozások biztosítják, hogy a vezető testületnek szóló megfelelési jelentések szisztematikusan tartalmazzanak információt a vállalkozás által előállított pénzügyi eszközökről, beleértve a forgalmazási stratégiára vonatkozó információkat. A befektetési vállalkozásoknak kérésre az illetékes hatóságuk rendelkezésére kell bocsátaniuk a jelentéseket.

(7) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy megfelelési funkciójuk ellenőrizze a termékirányítási szabályok kidolgozását és rendszeres felülvizsgálatát, hogy feltárjanak minden kockázatot az ebben a cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztásával kapcsolatban.

(8) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy amennyiben egy termék létrehozása, kifejlesztése, kibocsátása és/vagy kialakítása céljából együttműködnek többek között olyan szervezetekkel, amelyek nem a 2014/65/EU irányelv szerint engedélyezették és felügyelték, vagy harmadik országbeli vállalkozásokkal, írásbeli megállapodásban rögzítsék kölcsönös feladatköreiket.

(9) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy minden egyes pénzügyi eszköz esetében kellő részletességgel azonosítsák a potenciális célpiacot, és meghatározzák az ügyfélélytípust vagy ügyfélélytípusokat, amelyeknek az igényeivel, jellemzőivel és céljaival a pénzügyi eszköz összeegyeztethető. E folyamat részeként a vállalkozás azonosítja azon ügyfélcsoportot vagy ügyfélcsoportokat, amelyeknek igényei, jellemzői és céljai nem összeegyeztethetők a pénzügyi eszközzel. Amennyiben befektetési vállalkozások együttműködve állítanak elő egy pénzügyi eszközt, csak egy célpiacot kell azonosítani.

A más befektetési vállalkozásokon keresztül forgalmazott pénzügyi eszközöket előállító befektetési vállalkozásoknak a pénzügyi eszközzel vagy hasonló pénzügyi eszközökkel, a pénzügyi piacokkal és a potenciális végső ügyfelek igényeivel, jellemzőivel és céljaival kapcsolatos elméleti tudásuk és múltbeli tapasztalataik alapján meg kell határozniuk azon ügyfelek igényeit és jellemzőit, akik számára a termék megfelelő.

(10) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy végezzék el pénzügyi eszközeik forgatókönyvelemzését, amely értékeli a termék által a végső ügyfelek számára jelentett, rossz eredmény kockázatát, és hogy ezek az eredmények milyen körülmények között következhetnek be. A befektetési vállalkozások negatív körülmények között értékelik a pénzügyi eszközt, beleértve, hogy mi történik akkor, ha például:

- a) a piaci környezet romlik;
- b) a pénzügyi eszköz előállítójánál vagy az előállításában vagy működtetésében részt vevő harmadik félnél pénzügyi nehézségek merülnek fel vagy egyéb partnerkockázat lép fel;

- c) a pénzügyi eszköz nem válik kereskedelmi szempontból életképesé; vagy
- d) a pénzügyi eszköz iránti kereslet a vártnál sokkal magasabb, ami megterheli a vállalkozás erőforrásait és/vagy az alapul szolgáló eszköz piacát.

(11) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak meghatározását, hogy egy pénzügyi eszköz megfelel-e a célpiac azonosított igényeinek, jellemzőinek és céljainak, beleértve a következő elemek vizsgálatát:

- a) a pénzügyi eszköz kockázat/nyereség profilja összeegyeztethető a célpiaccal; valamint
- b) a pénzügyi eszköz kialakításánál az ügyfél javát szolgáló jellemzők irányadóak és nem olyan üzleti modell, amelynek esetében a nyereségesség rossz ügyféleredményen alapul.

(12) A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások mérleeljék a pénzügyi eszközhöz javasolt díjszabási struktúrát, beleértve a következők vizsgálatát:

- a) a pénzügyi eszköz költségei és díjai összeegyeztethetők a célpiac igényeivel, céljaival és jellemzőivel;
- b) a díjak nem ássák alá a pénzügyi eszköz hozamára vonatkozó várakozásokat, például ha a költségek vagy díjak a pénzügyi eszközhöz kapcsolódó várt adókedvezmények majdnem egészével egyenlőek, azt meghaladják vagy semmissé teszik; valamint
- c) a pénzügyi eszköz díjszabási struktúrája megfelelően átlátható a célpiac számára, azaz nem rejt el díjakat, vagy nem túl összetett a megértéshez.

(13) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy a forgalmazóknak nyújtott, a pénzügyi eszközre vonatkozó információ magában foglaljon a pénzügyi eszköz forgalmazásának megfelelő csatornáira, a termék jóváhagyási folyamatára és a célpiac értékelésére vonatkozó információkat is, és olyan alkalmas standardot használ, amely lehetővé teszi a forgalmazók számára a pénzügyi eszköz megfelelő megértését, és ajánlását vagy értékesítését.

(14) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy az általuk előállított pénzügyi eszközöket rendszeresen vizsgálják felül, figyelembe véve minden olyan eseményt, amely lényegesen befolyásolhatja az azonosított célpiac számára jelentett potenciális kockázatot. A befektetési vállalkozásoknak mérleelniük kell, hogy a pénzügyi eszköz továbbra is összhangban van-e a célpiac igényeivel, jellemzőivel és céljaival és forgalmazása a célpiac számára történik-e, vagy hogy olyan ügyfelekhez jut el, akiknek az igényei, jellemzői és céljai nem egyeztetethetők össze a pénzügyi eszközzel.

(15) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy a további kibocsátás vagy újbóli bevezetés előtt vizsgálják felül a pénzügyi eszközöket, hogy tudomásuk van-e olyan eseményről, amely lényegesen befolyásolhatja a befektetők számára jelentett potenciális kockázatot, valamint hogy rendszeres időközönként értéklik, hogy a pénzügyi eszközök a tervek szerint működnek-e. A befektetési vállalkozásoknak meg kell határozniuk, hogy milyen gyakran vizsgálják felül pénzügyi eszközeiket releváns tényezők alapján, beleértve az összetettséghez kapcsolódó tényezőket vagy a folytatott befektetési stratégia innovatív jellegét. A vállalkozásoknak emellett azonosítaniuk kell azokat az alapvetően fontos eseményeket, amelyek befolyásolhatják a pénzügyi eszköz potenciális kockázatát vagy a hozamával kapcsolatos várakozásokat, például:

- a) egy küszöbérték átlépése, ami befolyásolja a pénzügyi eszköz hozamprofilját; vagy
- b) bizonyos kibocsátók fizetőképessége, akiknek az értékpapírjai vagy garanciái hatással lehetnek a pénzügyi eszköz teljesítményére.

A tagállamok biztosítják, hogy ha ilyen események bekövetkeznek, a befektetési vállalkozások meghozzák a megfelelő intézkedéseket, amelyek a következőkből állhatnak:

- a) az eseményre és annak a pénzügyi eszközt érintő következményeire vonatkozó releváns információknak az ügyfél, illetve a pénzügyi eszköz forgalmazói rendelkezésére bocsátása, ha a befektetési vállalkozás nem közvetlenül ajánlja vagy értékesíti a pénzügyi eszközt az ügyfeleknek;
- b) a termék-jóváhagyási folyamat megváltoztatása;
- c) a pénzügyi eszköz további kibocsátásának leállítását;
- d) a pénzügyi eszköz módosítása a tisztességtelen szerződési feltételek elkerülése érdekében;

- e) annak mérlegelése, hogy a pénzügyi eszköz értékesítési csatornái megfelelőek-e, amennyiben a vállalkozások tudomására jut, hogy a pénzügyi eszköz értékesítése nem a tervek szerint zajlik;
- f) a forgalmazó megkeresése a forgalmazási folyamat módosításának megtárgyalása céljából;
- g) a forgalmazóval való kapcsolat megszüntetése; vagy
- h) az érintett illetékes hatóság tájékoztatása.

10. cikk

Forgalmazókra vonatkozó termékirányítási kötelezettségek

(1) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy amikor az ügyfeleknek kínálni vagy ajánlani szándékoznak, általuk vagy más vállalkozások által kibocsátott pénzügyi eszközök és szolgáltatások köréről döntenek, megfelelő és arányos módon teljesítsék a (2)–(10) bekezdésben meghatározott releváns követelményeket, figyelembe véve a pénzügyi eszköz, a befektetési szolgáltatás és a termék célpiacának jellegét.

A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások a 2014/65/EU irányelv hatálya alá nem tartozó szervezetek által előállított pénzügyi eszközök kínálásakor vagy ajánlásakor is teljesítsék a 2014/65/EU irányelv követelményeit. E folyamat részeként az ilyen befektetési vállalkozásoknak hatékony szabályozásokkal kell rendelkezniük, amelyek biztosítják, hogy elegendő információt kapjanak az említett pénzügyi eszközökről azok előállítóitól.

A befektetési vállalkozások meghatározzák az adott pénzügyi eszköz célpiacát, még ha az előállítója nem is határozott meg célpiacot.

(2) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy rendelkezzenek megfelelő termékirányítási szabályokkal, amelyek biztosítják, hogy az általuk kínálni vagy ajánlani szándékoznak termékek és szolgáltatások összeegyeztethetők legyenek az azonosított célpiac igényeivel, jellemzőivel és céljaival, és hogy a tervezett forgalmazási stratégia összhangban legyen az azonosított célpiaccal. A befektetési vállalkozásoknak megfelelően azonosítaniuk és értékelniük kell azon ügyfelek körülményeit és igényeit, akikre összpontosítani kívánnak, biztosítandó, hogy az ügyfelek érdekei ne sérüljenek kereskedelmi vagy finanszírozási nyomásból eredően. E folyamat részeként a vállalkozások azonosítják azon ügyfélcsoportokat, amelyeknek igényei, jellemzői és céljai nem összeegyeztethetők a termékkel vagy szolgáltatással.

A tagállamok biztosítják, hogy a befektetési vállalkozások megkapják a 2014/65/EU irányelv hatálya alá tartozó előállítóktól azokat az információkat, amelyek az általuk ajánlani vagy értékesíteni kívánt termékek szükséges megértését és ismeretét szolgálják, annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen termékeket az azonosított célpiac igényeinek, jellemzőinek és céljainak megfelelően forgalmazzák.

A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy tegyenek meg minden ésszerű lépést annak biztosítására, hogy megfelelő és megbízható információkat kapjanak a 2014/65/EU irányelv hatálya alá nem tartozó előállítóktól is, biztosítva, hogy a termékeket a célpiac jellemzőinek, céljainak és igényeinek megfelelően forgalmazzák. Amennyiben a releváns információ nyilvánosan nem hozzáférhető, a forgalmazónak minden ésszerű lépést meg kell tennie, hogy megkapja a releváns információkat az előállítótól vagy annak ügynökétől. Az elfogadható nyilvánosan hozzáférhető információ olyan információ, amely egyértelmű, megbízható és a szabályozói követelményeknek, például a 2003/71/EK⁽¹⁾ vagy a 2004/109/EK⁽²⁾ európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti közzétételi követelményeknek megfelelően készült. Ez a kötelezettség az elsődleges és másodlagos piacokon értékesített termékek esetében lényeges, és arányosan alkalmazandó, attól függően, hogy milyen mértékben szerezhető be nyilvánosan hozzáférhető információ és a termék mennyire összetett.

A befektetési vállalkozásoknak az előállítóktól kapott információkat és a saját ügyfeleikre vonatkozó információkat kell felhasználniuk a célpiac és a forgalmazási stratégia azonosításához. Ha egy befektetési vállalkozás egyszerre előállító és forgalmazó, csak egyetlen célpiac-értékelésre van szükség.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/71/EK irányelve (2003. november 4.) az értékpapírok nyilvános kibocsátásakor vagy piaci bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról (HL L 345., 2003.12.31., 64. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/109/EK irányelve (2004. december 15.) a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról és a 2001/34/EK irányelv módosításáról (HL L 390., 2004.12.31., 38. o.).

(3) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy az általuk kínált vagy ajánlott pénzügyi eszközök és szolgáltatások köréről, valamint az érintett célpiaconról való döntéshez olyan eljárásokat és intézkedéseket tartsanak fenn, amelyek biztosítják a 2014/65/EU irányelv szerinti minden alkalmazandó követelménynek való megfelelést, beleértve a közzétételre, az alkalmasság vagy megfelelés értékelésére, az ösztönzőkre és az összeférhetetlenség megfelelő kezelésére vonatkozó követelményeket. Ebben az összefüggésben különös gondossággal kell eljárni, amikor a forgalmazók új termékeket szándékoznak kínálni vagy ajánlani, vagy ha változnak az általuk nyújtott szolgáltatások.

(4) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy rendszeres időközönként vizsgálják felül és aktualizálják termékirányítási szabályait, hogy biztosítsák azok folyamatos megalapozottságát és a céljukra való alkalmasságát, és szükség esetén hozzanak megfelelő intézkedéseket.

(5) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára, hogy az általuk kínált vagy ajánlott befektetési termékeket és az általuk nyújtott szolgáltatásokat rendszeresen vizsgálják felül, figyelembe véve minden olyan eseményt, amely lényegesen befolyásolhatja az azonosított célpiacon számára jelentett potenciális kockázatot. A vállalkozásoknak legalább azt értékelniük kell, hogy az adott termék vagy szolgáltatás továbbra is összhangban van-e az azonosított célpiacon igényeivel, jellemzőivel és céljaival, és hogy a tervezett forgalmazási stratégia továbbra is megfelelő-e. A vállalkozásoknak újra kell mérlegelniük a célpiacon és/vagy aktualizálniük a termékirányítási szabályokat, ha tudomásukra jut, hogy egy konkrét termék vagy szolgáltatás kapcsán rosszul azonosították a célpiacon, vagy hogy a termék vagy szolgáltatás többé nem felel meg az azonosított célpiacon körülményeinek, például ha a termék piaci változások miatt illikviddé vagy nagyon volatilisá válik.

(6) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy megfelelési funkciójuk felügyelje a termékirányítási szabályok kidolgozását és rendszeres felülvizsgálatát, hogy feltárjanak minden kockázatot az ebben a cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmulasztásával kapcsolatban.

(7) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy az érintett személyzet rendelkezzen a kínálni vagy ajánlani szándékozott termékek és a nyújtott szolgáltatások jellemzőinek és kockázatainak, valamint az azonosított célpiacon igényeinek, jellemzőinek és céljainak megértéséhez szükséges szakértelemmel.

(8) A tagállamok előírják a befektetési vállalkozások számára annak biztosítását, hogy a vezető testület tényleges ellenőrzést gyakoroljon a vállalkozás termékirányítási folyamata felett az adott célpiacon kínált vagy ajánlott befektetési termékek és nyújtott szolgáltatások körének meghatározása céljából. A befektetési vállalkozások biztosítják, hogy a vezető testületnek szóló megfelelési jelentések szisztematikusan tartalmazzanak információt az általuk kínált vagy ajánlott termékekről és a nyújtott szolgáltatásokról. A megfelelési jelentéseket kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

(9) A tagállamok biztosítják, hogy a forgalmazók információval lássák el az előállítókat az értékesítésről, és ha indokolt, a fent említett felülvizsgálatokról, hogy segítsék az előállítók által végzett termék-felülvizsgálatokat.

(10) Amennyiben különböző vállalkozások működnek együtt egy termék vagy szolgáltatás forgalmazása során, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a közvetlen ügyfélkapcsolattal rendelkező vállalkozás legyen a végső felelősség az ebben a cikkben meghatározott termékirányítási kötelezettségek teljesítéséért. Mindazonáltal a közvetítő befektetési vállalkozásoknak:

- a) biztosítaniuk kell, hogy a lényeges termékinformációk eljussanak az előállítótól a láncban utolsó forgalmazóhoz;
- b) ha az előállító információt kér a termékértékesítésről, hogy teljesíteni tudja saját termékirányítási kötelezettségeit, lehetővé kell tenniük, hogy megkapja; valamint
- c) az előállítókra vonatkozó termékirányítási kötelezettségeket adott esetben alkalmazniuk kell az általuk nyújtott szolgáltatások kapcsán.

IV. FEJEZET

ÖSZTÖNZŐK

11. cikk

Ösztönzők

(1) A tagállamok előírják azon befektetési vállalkozások számára, amelyek befektetési szolgáltatás vagy kiegészítő szolgáltatás ügyfélnek történő nyújtásával kapcsolatban bármely díjat vagy jutalékot fizetnek vagy abban részesülnek, vagy bármely nem pénzbeli juttatást nyújtanak vagy abban részesülnek, hogy biztosítsák, hogy a 2014/65/EU irányelv 24. cikkének (9) bekezdésében meghatározott feltételek és a (2)–(5) bekezdésben meghatározott követelmények mindenkor teljesüljenek.

(2) A díj, jutalék vagy nem pénzbeli juttatás akkor tekinthető úgy, hogy célja az ügyfélnek nyújtott szóban forgó szolgáltatás minőségének javítása, ha a következő összes feltétel teljesül:

- a) az érintett ügyfélnek további vagy magasabb szintű – a kapott ösztönzők szintjével arányos – szolgáltatás nyújtása indokolja, például:
 - i. nem független befektetési tanácsadás és hozzáférés biztosítása az alkalmas pénzügyi eszközök széles skálájához, beleértve a befektetési vállalkozással szoros kapcsolatban nem lévő harmadik fél termékszolgáltatótól származó megfelelő számú eszközt;
 - ii. nem független befektetési tanácsadás nyújtása kombinálva a következők valamelyikével: az ügyfélnek felkínált, azon pénzügyi eszközök folyamatos alkalmasságának legalább évente történő értékelésére irányuló ajánlat, amelyekbe az ügyfél befektetett; vagy más folyamatos szolgáltatás, amely valószínűleg értékes lehet az ügyfél számára, például tanácsadás az ügyfél javasolt optimális eszközallokációjával kapcsolatban; vagy
 - iii. versenyképes áron hozzáférés biztosítása olyan pénzügyi eszközök széles köréhez, amelyek valószínűsíthetően megfelelnek az ügyfél igényeinek, beleértve a befektetési vállalkozással szoros kapcsolatban nem lévő harmadik fél termékszolgáltatótól származó megfelelő számú eszközt, és ezzel együtt vagy olyan hozzáadott értéket jelentő eszközök biztosítása, mint például az érintett ügyfelet a befektetési döntések meghozatalában segítő, vagy az érintett ügyfél számára azt lehetővé tevő objektív információs eszközök, hogy nyomon kövesse, modellezze és kiigazítsa azon pénzügyi eszközök körét, amelyekbe befektetett, vagy a pénzügyi eszközök teljesítményéről, valamint a kapcsolódó költségekről és díjakról szóló időszakos jelentések nyújtása;
- b) nem szolgálja közvetlenül a benne részesülő vállalkozás, annak részvényesei vagy alkalmazottai javát az érintett ügyfél számára jelentett kézzelfogható előny nélkül;
- c) egy folyamatban lévő ösztönzővel kapcsolatban az érintett ügyfélnek folyamatosan nyújtott előny indokolja.

A díj, jutalék vagy nem pénzbeli juttatás nem tekinthető elfogadhatónak, ha az adott szolgáltatások ügyfélnek való nyújtása egyoldalúvá válik vagy torzul a díj, jutalék vagy nem pénzbeli juttatás következtében.

(3) A befektetési vállalkozásoknak folyamatosan teljesíteniük kell a (2) bekezdésben meghatározott követelményeket, ameddig nyújtják vagy kapják a díjat, jutalékat vagy nem pénzbeli juttatást.

(4) A befektetési vállalkozásoknak bizonyítaniuk kell, hogy bármely általuk fizetett vagy kapott díj, jutalék vagy nem pénzbeli juttatás célja az ügyfélnek nyújtott érintett szolgáltatás minőségének javítása:

- a) a befektetési vállalkozás által harmadik féltől befektetési vagy kiegészítő szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban kapott minden díj, jutalék és nem pénzbeli juttatás belső listájának vezetése révén; valamint
- b) annak rögzítése révén, hogy a befektetési vállalkozás által fizetett vagy kapott, illetve általa felhasználni kívánt díjak, jutalékok és nem pénzbeli juttatások hogyan javítják az érintett ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások minőségét, és az annak érdekében hozott lépések rögzítése révén, hogy ne kerüljön veszélybe a vállalkozásnak az ügyfél érdekének leginkább megfelelő, becsületes, tisztességes és szakszerű eljárásra irányuló kötelezettsége.

(5) A harmadik felektől kapott vagy nekik nyújtott bármely kifizetés vagy juttatás tekintetében a befektetési vállalkozásoknak az ügyfél tudomására kell hozniuk a következő információkat:

- a) a befektetési vállalkozásnak az érintett befektetési vagy kiegészítő szolgáltatás nyújtását megelőzően közölnie kell az ügyféllel a 2014/65/EU irányelv 24. cikke (9) bekezdése második albekezdésének megfelelően az érintett kifizetésre vagy juttatásra vonatkozó információkat. A kisebb nem pénzbeli juttatások ismertethetők általánosságban. Az egy ügyfélnek nyújtott befektetési szolgáltatással kapcsolatban a befektetési vállalkozás által kapott vagy fizetett egyéb nem pénzbeli juttatásokat külön kell árazni és közzétenni;
- b) amennyiben egy befektetési vállalkozás előzetesen nem tudta megállapítani a neki járó vagy általa nyújtandó kifizetés vagy juttatás összegét, és ehelyett az adott összeg kiszámítására szolgáló módszert közölte az ügyféllel, a vállalkozásnak utólagosan információt kell adnia ügyfelei számára a kapott vagy nyújtott kifizetés vagy juttatás pontos összegéről; valamint
- c) amíg a befektetési vállalkozás az érintett ügyfeleknek nyújtott befektetési szolgáltatásokkal kapcsolatban kapja a (folyamatban lévő) ösztönzőket, a befektetési vállalkozásnak legalább évente egyszer egyéni alapon tájékoztatnia kell az ügyfeleit a kapott vagy nyújtott kifizetések vagy juttatások tényleges összegéről. A kisebb nem pénzbeli juttatások ismertethetők általánosságban.

E követelmények végrehajtása során a befektetési vállalkozásoknak figyelembe kell venniük a 2014/65/EU irányelv 24. cikke (4) bekezdésének c) pontjában, és az (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽¹⁾ 50. cikkében meghatározott, a költségekre és díjakra vonatkozó szabályokat.

Ha egy forgalmazási láncban több vállalkozás részt vesz, minden egyes, befektetési vagy kiegészítő szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozásnak teljesítenie kell arra irányuló kötelezettségét, hogy információkat tegyen közzé ügyfelei számára.

12. cikk

Független alapú befektetési tanácsadáshoz vagy portfóliókezelési szolgáltatásokhoz kapcsolódó ösztönzők

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a független alapon befektetési tanácsadást vagy portfóliókezelést nyújtó befektetési vállalkozások az átvétel után a lehető leghamarabb visszatérítsenek az ügyfeleknek minden olyan díjat, jutalékot vagy pénzbeli juttatást, amelyet harmadik fél vagy egy harmadik fél nevében eljáró személy fizetett vagy biztosított az adott ügyfélnek nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban. A független befektetési tanácsadás vagy portfóliókezelés nyújtásával kapcsolatban harmadik felektől kapott minden díjat, jutalékot vagy pénzbeli juttatást teljes mértékben továbbítani kell az ügyfélnek.

A befektetési vállalkozásoknak olyan szabályozást kell kialakítaniuk és alkalmazniuk, amely biztosítja, hogy független befektetési tanácsadás és portfóliókezelés nyújtásával kapcsolatban harmadik felek vagy harmadik fél nevében eljáró személyek által fizetett vagy biztosított minden díjat, jutalékot vagy pénzbeli juttatást felosszanak és továbbítsanak az egyes ügyfelekhez.

A befektetési vállalkozásoknak például az ügyfél számára biztosított rendszeres jelentések révén tájékoztatniuk kell az ügyfeleket a nekik továbbított díjakról, jutalékokról vagy pénzbeli juttatásokról.

(2) A független alapon befektetési tanácsadást vagy portfóliókezelést nyújtó befektetési vállalkozások nem fogadhatnak el olyan nem pénzbeli juttatást, amely a (3) bekezdésnek megfelelően nem minősül elfogadható kisebb nem pénzbeli juttatásnak.

(3) A következő juttatások csak akkor minősülnek elfogadható kisebb nem pénzbeli juttatásnak, ha:

- a) a pénzügyi eszközhöz vagy befektetési szolgáltatáshoz kapcsolódó információ vagy dokumentáció általános jellegű vagy személyre szabott, hogy tükrözze egy egyéni ügyfél körülményeit;
- b) harmadik féltől származó írásbeli anyag, amelyet vállalati kibocsátó vagy potenciális kibocsátó adott megbízásba és fizetett ki, hogy a társaság általi új kibocsátást reklámozza, vagy ha a kibocsátó a harmadik fél vállalkozást szerződés alapján alkalmazza és fizeti ilyen anyagok folyamatos összeállítására, feltéve, hogy ezt a kapcsolatot egyértelműen közzéteszik az anyagban és az anyagot egyidejűleg bocsátják az arra igényt tartó befektetési vállalkozások vagy a nyilvánosság rendelkezésére;
- c) egy konkrét pénzügyi eszköz vagy egy befektetési szolgáltatás előnyeiről és jellemzőiről szóló konferenciákon, szemináriumokon és egyéb képzéseken való részvétel;
- d) ésszerűen csekély értékű vendéglátás, például üzleti találkozók vagy a c) pontban említett konferenciák, szemináriumok vagy egyéb képzések során biztosított étel és ital; valamint
- e) egyéb kisebb nem pénzbeli juttatások, amelyekről a tagállam úgy véli, hogy képesek javítani az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás minőségét, továbbá amelyek nagyságrendje és jellege a szervezet vagy a szervezetek csoportja által biztosított juttatások teljes szintjére tekintettel valószínűtlenné teszi, hogy veszélyeztetnék a befektetési vállalkozás azon kötelezettségének betartását, hogy az ügyfél érdekeinek legmegfelelőbb módon járjon el.

Az elfogadható kisebb, nem pénzbeli juttatásoknak ésszerűnek és arányosnak, valamint olyan nagyságrendűnek kell lenniük, amely valószínűtlenné teszi, hogy az érintett ügyfél érdekeit hátrányosan érintő módon befolyásolják a befektetési vállalkozás magatartását.

A kisebb, nem pénzbeli juttatásokat azelőtt kell közzétenni, hogy sor kerülne az érintett befektetési vagy kiegészítő szolgáltatások ügyfelek számára történő nyújtására. A 11. cikk (5) bekezdésének a) pontjával összhangban a kisebb, nem pénzbeli juttatások ismertethetők általánosságban.

⁽¹⁾ A Bizottság (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. április 25.) a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a befektetési vállalkozások szervezeti követelményei és működési feltételei, valamint az irányelv alkalmazásában meghatározott kiegészítések tekintetében történő kiegészítéséről (lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát).

13. cikk

Kutatással kapcsolatos ösztönzők

(1) A tagállamok biztosítják, hogy az ügyfeleknek portfóliókezelést vagy egyéb befektetési vagy kiegészítő szolgáltatást nyújtó befektetési vállalkozások részére harmadik felek által biztosított kutatás ne minősüljön ösztönzőnek, ha azt a következők ellenszolgáltatásaként kapják:

- a) a befektetési vállalkozás által saját forrásaiból teljesített közvetlen kifizetések;
- b) a befektetési vállalkozás által ellenőrzött kutatási fizetési számláról teljesített kifizetések, feltéve, hogy a számla vezetéséhez kapcsolódó következő feltételek teljesülnek:
 - i. a kutatási fizetési számlát az ügyfélnek felszámított célzott kutatási díjból finanszírozzák;
 - ii. a kutatási fizetési számla létrehozása és a kutatási díjnak az ügyfelekkel való egyeztetése részeként a befektetési vállalkozások belső adminisztratív intézkedésként meghatároznak egy kutatási költségvetést és azt rendszeresen értékelik;
 - iii. a befektetési vállalkozás felelős a kutatási fizetési számláért;
 - iv. a befektetési vállalkozás megalapozott minőségi kritériumok alapján rendszeresen értékeli a vásárolt kutatás minőségét és azt, hogy hozzá tud-e járulni jobb befektetési döntések meghozatalához;

Az első albekezdés b) pontját illetően, amennyiben a befektetési vállalkozás használja a kutatási fizetési számlát, a következő információkat kell az ügyfelek rendelkezésére bocsátania:

- a) a befektetési szolgáltatás ügyfeleknek történő nyújtása előtt a kutatásra előirányzott összegre, és mindegyikük esetében a kutatási díj becsült összegére vonatkozó információ;
- b) éves információ a harmadik fél által végzett kutatások kapcsán mindegyikük esetében felmerült teljes költségről.

(2) Amennyiben egy befektetési vállalkozás kutatási fizetési számlát működtet, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a befektetési vállalkozásnak ügyfelek vagy az illetékes hatóságok kérésére rendelkezésre kelljen bocsátania egy összefoglalót az erről a számláról kifizetett szolgáltatásokra, egy meghatározott időszak során nekik kifizetett teljes összegre, a befektetési vállalkozás által kapott juttatásokra és szolgáltatásokra, valamint arra vonatkozóan, hogy a számláról ráfordított teljes összeg hogyan viszonyul a vállalkozás által az adott időszakra meghatározott költségvetéshez, feltüntetve az esetleges kedvezményeket vagy átvitelt, ha marad pénzeszköz a számlán. Az (1) bekezdés b) pontja i. alpontjának alkalmazásában a célzott kutatási díj:

- a) csak a befektetési vállalkozás által annak céljából meghatározott kutatási költségvetésen alapulhat, hogy megállapítsa az ügyfeleinek nyújtott befektetési szolgáltatások tekintetében a harmadik fél által végzett kutatás iránti igényt; valamint
- b) nem kapcsolódhat az ügyfelek nevében végrehajtott ügyletek volumenéhez és/vagy értékéhez.

(3) Az ügyfelek kutatási díjának beszedésével kapcsolatos – amennyiben azt nem külön szedik be, hanem az ügyleti jutalékkal együtt – minden operatív intézkedés esetében fel kell tüntetni egy elkülönülten azonosítható kutatási díjat, és teljeskörűen teljesíteni kell az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában és az (1) bekezdés második albekezdésében foglalt feltételeket.

(4) A kapott kutatási díjak teljes összege nem haladhatja meg a kutatási költségvetést.

(5) A befektetési vállalkozás a vállalkozás befektetéskezelési megállapodásában vagy az általános üzleti feltételeiben megállapodik az ügyféllel a vállalkozás által előirányzott kutatási díjról, valamint arról, hogy az év során milyen gyakorisággal vonják le az ügyfél forrásaiból a célzott kutatási díjat. A kutatási költségvetés csak azt követően növelhető, ha az ügyfeleket egyértelműen tájékoztatták a tervezett növelésről. Amennyiben egy adott időszak végén többlet áll fenn a kutatási fizetési számlán, a vállalkozásnak eljárással kell rendelkeznie ahhoz, hogy az ilyen pénzeszközöket visszatérítse az ügyfélnek, vagy hogy beszámítsa a következő időszak tekintetében kiszámított kutatási költségvetésbe és díjba.

(6) Az (1) bekezdés első albekezdése b) pontjának ii. alpontja alkalmazásában a kutatási költségvetést kizárólag a befektetési vállalkozás kezelheti, és annak a harmadik fél által végzett kutatás iránti igény észszerű értékelésén kell alapulnia. A kutatási költségvetésből harmadik fél által végzett kutatás megvásárlására fordított összegeket megfelelő ellenőrzés és a felső vezetés felügyelete alá kell vonni annak biztosítása érdekében, hogy azt a vállalkozás ügyfelei érdekeinek legmegfelelőbb módon kezeljék és használják fel. Az ellenőrzések magukban foglalják a kutatás szolgáltatói felé teljesített kifizetések világos ellenőrzési nyomvonalát, valamint hogy hogyan határozták meg a kifizetett összeget az (1) bekezdés b) pontjának iv. alpontjában említett minőségi kritériumok alapján. A befektetési vállalkozások nem használhatják fel a kutatási költségvetést és a kutatási fizetési számlákat belső kutatás finanszírozására.

(7) Az (1) bekezdés b) pontjának iii. alpontja alkalmazásában a befektetési vállalkozás harmadik félre ruházhatja a kutatási fizetési számla igazgatását, feltéve, hogy ez a megoldás lehetővé teszi a befektetési vállalkozás utasításaival összhangban a harmadik fél által végzett kutatás megvásárlását és a befektetési vállalkozás nevében indokolatlan késedelem nélkül kifizetések teljesítését a kutatás szolgáltatói felé.

(8) Az (1) bekezdés b) pontjának iv. alpontja alkalmazásában a befektetési vállalkozások minden szükséges elemet írásbeli szabályzatban rögzítenek, és azt ügyfeleik rendelkezésére bocsátják. Ebben ki kell térni arra is, hogy a kutatási fizetési számlán keresztül vásárolt kutatás milyen mértékben szolgálhatja az ügyfélportfóliók javát, beleértve adott esetben a különböző portfóliótípusokra alkalmazandó befektetési stratégiák figyelembevételét, valamint, hogy a vállalkozás milyen megközelítést alkalmaz az ilyen költségeknek a különböző ügyfélportfóliók közötti méltányos felosztására.

(9) A végrehajtási szolgáltatásokat nyújtó befektetési vállalkozásnak külön díjakat kell megállapítania ezen szolgáltatások kapcsán, amelyek kizárólag az ügylet végrehajtásának költségét tükrözik. Elkülönülten azonosítható díjat kell alkalmazni minden egyéb juttatásra vagy szolgáltatásra, amelyet ugyanaz a befektetési vállalkozás nyújt az Unióban letelepedett befektetési vállalkozásoknak; az ilyen juttatások vagy szolgáltatások nyújtását és díjait nem befolyásolhatja a végrehajtási szolgáltatások kapcsán teljesített kifizetések szintje, és nem is köthetők ahhoz.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

14. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

(1) A tagállamok legkésőbb 2017. július 3-ig elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.

Az említett rendelkezéseket 2018. január 3-tól alkalmazzák.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

15. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

16. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 7-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Jean-Claude JUNCKER